

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa J. P.
przeciwko Biuru Obsługi [...] I. Spółce z o.o. w S.
o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 10 lutego 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 6 listopada 2014 r., sygn. akt VI ACa [...],

- 1) odrzuca skargę kasacyjną w części dotyczącej punktu I zaskarżonego wyroku;**
- 2) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w pozostałym zakresie.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2013 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił powództwo J. P. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci określonego wyroku sądowego zasądzającego od powoda na rzecz poprzednika prawnego strony pozwanej należność główną wraz z ustawowymi odsetkami, oparte na zarzucie przedawnienia egzekwowanego roszczenia.

W wyniku apelacji powoda Sąd Apelacyjny w [...] zaskarżonym wyrokiem z dnia 6 listopada 2014 r. zmienił częściowo wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że pozbawił wykonalności wskazany tytuł wykonawczy w części dotyczącej zasądzonych ustawowych odsetek za okres od dnia 8 czerwca 1995 r. do dnia 29 listopada 2004 r., a w pozostałej części oddalił apelację i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny podzielił zarzut przedawnienia roszczenia jedynie w zakresie zasądzonych ustawowych odsetek i dlatego w tej części zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji i uwzględnił powództwo. Nie podzielił natomiast, podobnie jak Sąd pierwszej instancji, zarzutu przedawnienia pozostałej części egzekwowanego roszczenia zasądanego prawomocnym wyrokiem stwierdzając, że w świetle regulacji art. 123 § 1 pkt 1 k.c. należy uznać, iż w wyniku złożenia przez wierzyciela wniosku o nadanie wyrokowi klauzuli wykonalności, doszło do przerwania biegu terminu przedawnienia.

Powód, w skardze kasacyjnej, w której stwierdził, że zaskarża wyrok Sądu Apelacyjnego w całości, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazał na: „potrzebę wykładni przepisu (art. 123 § 1 pkt 1 k.p.c. - skarżącemu zapewne chodziło o art. 123 § 1 pkt 1 k.c., a nie k.p.c.), którego interpretacja wywołuje rozbieżności w orzecznictwie samego Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych”. Stwierdził między innymi, że do końca 2003 r. dominowało w judykaturze, a do dziś dominuje w doktrynie, stanowisko, iż złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu nie przerywa biegu przedawnienia, zajęte w uchwale składu trzech sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 1974 r. III CZP 2/74 i wielu innych wyrokach. Natomiast stanowisko przeciwne zajął Sąd Najwyższy w uchwale składu trzech sędziów z dnia 16 stycznia 2004 r. III CZP 101/03. Skoro więc są sprzeczne stanowiska samego Sądu Najwyższego, zachodzi potrzeba dokonania wykładni przez szerszy skład tego Sądu, a z uwagi na wagę problemu pożądanym byłoby stanowisko podjęte uchwałą całej Izby Cywilnej.

W związku z tym, zdaniem skarżącego, występują też w sprawie istotne zagadnienie prawne: „czy przepisy ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie

Najwyższym (art. 61 § 1 w zw. z art. 59) zezwalały wówczas (i zezwalają obecnie) trzysobowemu składowi Sądu Najwyższego podjąć uchwałę sprzeczną w jej treści z wcześniejszą uchwałą, także trzysobowego składu Sądu Najwyższego w świetle dyspozycji art. 1 pkt 1”a” tejże ustawy, nakazującej Sądowi Najwyższemu zapewnienie - w ramach nadzoru - jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych, czy też w przypadku zamiaru zajęcia odmiennego stanowiska przez skład trzysobowy ma on obowiązek - w ramach zapewnienia jednolitości orzecznictwa, przedstawić zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia powiększonemu składowi Sądu Najwyższego?” oraz „czy interpretacja zaproponowana przez uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2004 r. III CZP 101/2003 i przyjęta za własną w zaskarżonym wyroku, iż wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przerywa bieg przedawnienia, bowiem jest czynnością przedsięwziętą bezpośrednio w celu zaspokojenia roszczenia, jest zgodna z postanowieniami Konstytucji RP?”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna w części zaskarżającej korzystne dla powoda rozstrzygnięcie zawarte w punkcie I wyroku, w którym Sąd Apelacyjny częściowo uwzględnił powództwo jest niedopuszczalna z powodu braku interesu prawnego skarżącego (gravamen) i jako taka podlega odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 k.p.c. (porównaj uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014/11/108).

Natomiast analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania prowadzi do oceny, że skarżący nie wykazał istnienia przesłanek przedsądu przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., na które się powołał.

W świetle art. 390 § 2 k.p.c. nie budzi żadnych wątpliwości, że uchwała podjęta przez Sąd Najwyższy w odpowiedzi na pytanie prawne, wiąże ten Sąd oraz wszystkie inne sądy jedynie w sprawie, w której została wydana. Jest zatem oczywiste, że Sąd Najwyższy może zająć inne stanowisko niż zajmował dotychczas w określonej sprawie i może to uczynić zarówno w wyroku jak i w uchwale podjętej w składzie trzysobowym lub powiększonym. Nie ulega również wątpliwości, że skuteczną podstawą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania może być wykazana przez skarżącego rozbieżność w orzecznictwie Sądu Najwyższego i

postulowana w związku z tym potrzeba podjęcia uchwały przez powiększony skład tego Sądu. Jednakże w takiej sytuacji skarżący powinien wykazać, że oba sprzeczne stanowiska są nadal aktualne, gdyż oba przez cały czas, do chwili obecnej równolegle funkcjonują w orzecznictwie oraz dokonać pogłębionej i wszechstronnej analizy prawnej obu stanowisk, przedstawić argumenty przemawiające za i przeciwko każdemu z nich z odwołaniem się także do poglądów doktryny.

Skarżący nie wykazał tych okoliczności. Przede wszystkim nie wykazał, że nadal w orzecznictwie Sądu Najwyższego lub sądów powszechnych prezentowane jest pierwsze stanowisko, zajęte w uchwale z dnia 20 lutego 1974 r. III CZP 2/74. Nie wykazanie tego prowadzi do wniosku, że powoływana rozbieżność w orzecznictwie w rzeczywistości nie istnieje, gdyż od chwili podjęcia uchwały z dnia 16 stycznia 2004 r. III CZP 101/03, zajęte w niej stanowisko jest jednolicie przyjmowane w orzecznictwie (porównaj między innymi wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2004 r. II CSK 276/04 i z dnia 12 stycznia 2012 r. II CSK 203/11), a zatem nie ma potrzeby podejmowania uchwały przez powiększony skład Sądu Najwyższego. Skarżący nie dokonał też wszechstronnej analizy obu stanowisk ani nie przedstawił pogłębionych argumentów krytycznych wobec stanowiska zajętego w uchwale z dnia 16 stycznia 2004 r. III CZP 101/03. Wskazał wprawdzie na krytyczne głosy doktryny, jednak nie przedstawił żadnego z nich. W konsekwencji nie wykazał, że istnieje potrzeba zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy w powiększonym składzie w przedmiocie wykładni art. 123 § 1 pkt 1 k.c. we wskazanym zakresie.

Natomiast przedstawione przeze niego, jako istotne zagadnienia prawne, dwa pytania, nie są zagadnieniami prawnymi w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Jak bowiem wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, istotne zagadnienie prawne to zagadnienie nowe, o poważnym charakterze, dotychczas nierozstrzygnięte, powstałe na tle określonego stanu faktycznego sprawy i rozumienia lub zastosowania określonego przepisu prawa, mające znaczenie zarówno dla prawidłowego rozstrzygnięcia tej sprawy jak i dla rozwoju prawa (porównaj między innymi postanowienia z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07).

Skarżący nie tylko nie wykazał, że przedstawione przez niego pytania budzą tak poważne i istotne wątpliwości, iż wymagają zajęcia stanowiska przez najwyższy organ sądowy, lecz przede wszystkim nie wykazał, by odpowiedź na nie mogła mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a Sąd Najwyższy rozpoznając skargi kasacyjne nie rozstrzyga abstrakcyjnych problemów prawnych.

Biorąc wszystko to pod uwagę należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż brak też okoliczności, które w ramach przedsądu Sąd Najwyższy obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

Nie było też podstaw do orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego, bowiem wniosek strony pozwanej w tym przedmiocie zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną ograniczał się do żądania zasądzenia kosztów w razie oddalenia skargi, nie obejmował natomiast żądania zasądzenia ich w razie odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania.